

Jan Oździński

Oblicza turystyki

Idō - Ruch dla Kultury : rocznik naukowy : [filozofia, nauka, tradycje wschodu, kultura, zdrowie, edukacja] 6, 327-328

2006

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Oblicza turystyki / The faces of tourism

International Dialogue: Global, European, National and Multicultural Dimensions of Tourism, pod redakcją K. Obodyńskiego i W. J. Cynarskiego, *European Academy for the Carpathian Euroregion*, Rzeszów 2005, ss. 256.

Redaktorzy niniejszej książki przedstawili wiele bardzo interesujących zagadnień ujmujących problematykę związaną z rozwojem turystyki w kwestii ponadnarodowej, a nawet światowej, nie tracąc przy tym możliwości ukazania zagadnień związanych z perspektywą lokalną. Przy czym możliwości jakie niesie turystyka zostały zaprezentowane w wizji interdyscyplinarnej obejmującej nauki humanistyczne, biologiczne, przyrodnicze i ekonomiczne. Ten interesujący dialog prowadzony na kartach omawianej publikacji ma charakter interkulturowy i ukazuje wiele kierunków pozytywnego uczestnictwa w turystyce.

Prof. prof. Obodyński i Cynarski opracowując tekst monografii podzielili go na cztery rozdziały, w których zamieszczono 31 rozpraw poświęconych roli turystyki w rozwoju ontogenetycznym człowieka w kategoriach zdrowotnych, kulturowych, historycznych i społecznych oraz zależności od walorów przyrodniczo – geograficznych. Ponadto ukazano turystykę jako pole aktywności ekonomicznej – jako gałąź szybko rozwijającego się przemysłu warunkującego rozwój gospodarczy różnych regionów.

Takie ujęcie zagadnienia tworzy podłoże do ukazania wielowarstwowości problematyki związanej z uczestnictwem w racjonalnym wykorzystaniu czasu wolnego oraz istniejących trendów i tendencji.

W pierwszym rozdziale na szczególne wyróżnienie zasługuje artykuł K. Obodyńskiego i W.J. Cynarskiego który przedstawia pogłębioną analizę roli sportu i turystyki jako zjawiska wielokulturowego z perspektywy historycznej, kulturowej, filozoficznej i socjologicznej. W wielowątkowych rozważaniach ukazano przegląd najistotniejszych myśli wybitnych teoretyków dotyczących zjawiska globalizacji kultury, wynikających stąd zagrożeń i szans dla tradycyjnych kultur i cywilizacji. Przedstawiono również rolę olimpiad nowożytnych w rozwoju dialogu międzykulturowego. Bardzo interesująco ukazano zagrożenia i szanse, jakie prezentują tradycyjne dalekowschodnie sztuki walki w tworzeniu warunków do rozwoju kultury Zachodu. W opracowaniu zwróconą szczególną uwagę na rolę sportu, turystyka i dalekowschodnich sztuk walki w rozwoju człowieka, pokojowej koegzystencji, dialogu wielokulturowego i tolerancji dla narodowych tradycji kulturowych.

Zagadnienie roli turystyki w integracji Europy rozwija Z. Kruczek. W swoim opracowaniu ukazał rozwój turystyki w Europie na tle osiągnięć światowych oraz rolę makroregionów turystycznych w kształtowaniu trendów dla rozwoju ruchu turystycznego, tworzenia płaszczyzny spotkań w celu zaspokajania potrzeb poznawczych i edukacyjnych.

W pozostałych opracowaniach ukazano rolę regionów południowo-wschodniej Polski w rozwoju różnych form turystyki.

W drugim rozdziale pogłębiono analizę zagadnień wpływu makroregionów turystycznych i istniejącego dziedzictwa kulturowego na rozwój turystyki. Szczególnie wnikliwej analizie poddano rolę dziedzictwa kulturowego, zabytków sakralnych oraz wartości etnograficznych i walorów przyrodniczo-geograficznych dla kształtowania ruchu turystycznego. W tym zakresie za bardzo interesujące można uznać opracowania: P. Łopatkiewicza ukazujące wartości zabytków sakralnych dla rozwoju turystyki w Euroregionie Przedkarpacim oraz J. Kurka ukazujący mało upowszechnione wartości poznawania historycznych i etnograficznych uwarunkowań międzykulturowych związanych ze zwiedzaniem miejsc pochówku: mauzoleów i cmentarzy. Prezentując tak ważne miejsca kultu jak Cmentarz Powązkowski w Warszawie, Cmentarz Łyczakowski we Lwowie oraz cmentarz na Rossie w Wilnie zwraca uwagę na wartości dziedzictwa kulturowego związane z cmentarzami znajdującymi się w zachodniej części Ukrainy i Białorusi i potrzebę prowadzenia badań oraz publikowania przewodników.

S. Zaborniak prezentuje pogłębioną analizę Towarzystwa Gimnastycznego Sokół, a zwłaszcza siedmiu rejonów galicyjskich: Krakowa, Tarnowa, Rzeszowa, Przemyśla, Lwowa, Tarnopola i Stanisławowa jako elementu dziedzictwa kulturowego. Podkreśla utrwalanie wartości patriotycznych istotnych w świetle polityki prowadzonej na terenach przygranicznych południowej Polski. W pozostałych opracowaniach ukazano możliwości i szanse rozwoju turystyki w rejonie Przedkarpackim oraz innych regionach.

Kolejny rozdział stanowi analiza turystyki jako pola dla ekonomicznej działalności. Z. Pawlak ukazuje problematykę rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle tendencji światowych i europejskich. Ukazuje ontogenetyczne uwarunkowania rozwoju turystyki oraz wymienia najważniejsze elementy długofalowej strategii marketingowej w zakresie turystyki wyjazdowej i przyjazdowej.

Kilku autorów zwraca uwagę na rozwój agroturystyki w krajach europejskich i w Polsce.

Ostatni rozdział poświęcony jest zagadnieniom bio-socjalnym i humanistycznym w turystyce.

Bardzo interesujące jawią się opracowania próbujące ukazać spojrzenie Jana Pawła II na zagadnienia związane z turystyką i sportem: Z. Dziubińskiego dotyczące roli turystyki w nauczaniu Jana Pawła (ukazuje ono zagrożenia i szanse indywidualnego rozwoju istoty ludzkiej z perspektywy ewangelizacji życia poprzez turystykę) i M. Ponczka prezentujące rolę sportu i turystyki w opiniach wygłaszanych przez Jana Pawła II podczas VII pielgrzymki do Polski w 1999 r. i Sportowego Jubileuszu w Rzymie w roku 2000.

Z innej perspektywy – dalekowschodnich systemów sztuk walki, ukazują możliwości samo-realizacji człowieka poprzez turystykę K. Obodyński, W.J. Cynarski, A. Litwiniuk. i K. Piech.

W pozostałych prezentacjach ukazano zagadnienia związane z kulturalno-społecznymi uwarunkowaniami rozwoju różnych form turystyki w zależności od warunków przyrodniczo-geograficznych i etnicznych.

Przedstawioną pracę oceniam bardzo wysoko i uważam, że może stać się znaczącą publikacją w naukach o kulturze fizycznej. Interdyscyplinarne i interkulturowe spojrzenie na rolę turystyki w życiu człowieka stanowi poważny wkład w rozwój wiedzy o turystyce i rekreacji. Pozycja ta jest przydatna nie tylko dla środowisk naukowych i studentów, ale może być użyteczna dla wszystkich czytelników zajmujących się problematyką własnego rozwoju i rozwoju społecznego. Może też być dobrą wizytówką polskiej myśli naukowej z zakresu kultury fizycznej oraz jej dalszych perspektyw – zwłaszcza dotyczących rozwoju turystyki.

It is a review article of the book *International Dialogue: Global, European, National and Multicultural Dimensions of Tourism* (K. Obodyński, W.J. Cynarski eds.) discussing problems connected with the development of tourism on an international scale as well as in the local perspective.